

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

**ELABORAT
O OPRAVDANOSTI OSNUTKA I NAČINU USTROJA
SVEUČILIŠNOG CENTRA ZA UNAPRJEĐENJE I
OSIGURANJE KVALITETE VISOKOG OBRAZOVANJA**

Osijek, lipanj 2012.

Elaborat o opravdanosti osnutka i načinu ustroja Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja izrađen je u rektoratu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u razdoblju od veljače 2012. do travnja 2012. godine.

Elaborat je izradila Uprava Sveučilišta i Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja:

- **prof. dr. sc. dr.h.c. Gordana Kralik, rektorica** Sveučilišta Josipa .Jurja Strossmayera u Osijeku
- **prof. dr. sc. Drago Žagar**, prorektor za nastavu i studente Sveučilišta
- **prof. dr. sc. Sanja Lončar Vicković**, sveučilišna savjetnica za kvalitetu i izvanredna profesorica Građevinskog fakulteta Osijek
- **Zdenka Barišić, mag. iur.**, glavna tajnica Sveučilišta
- **Marina Holjenko, dipl. iur.**, stručna suradnica u Uredu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta
- Dubravka Trampus, administrativna tajnica u Uredu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta

KAZALO

1. UVOD.....	4
2. ZAKONSKE PRETPOSTAVKE ZA OSNIVANJE SVEUČILIŠNOG CENTRA ZA UNAPRJEĐENJE I OSIGURANJE KVLITETE VISOKOG OBRAZOVANJA.....	.5
2.1. Institucionalni okvir.....	.5
2.2. Status i ustroj Sveučilišta u akademskoj 2011/2012. godini.....	.6
2.3. Pravna utemeljenost osnivanja Centra.....	13
3. KRATKI POVIJESNI PREGLED OSNIVAČA CENTRA	16
4. KRATKI POVIJESNI PREGLED SUSTAVA ZA KVALITETU	19
5. RAZLOZI ZA OSNIVANJE CENTRA.....	32
6. USTROJ CENTRA.....	34
7. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	36

1. UVOD

U uvodnom dijelu Elaborata o opravdanosti osnutka i načinu ustroja Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: Elaborat) valja istaknuti da se izrada Elaborata temelji na Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ br. 123/03., 198/03.,105/04.,174/04.,46./97. i 63./11.), Statutu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku- pročišćeni tekst, Pravilniku o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Programu rada Rektorice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 2009. do 2013. godine te strategiji Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2011.-2020. godine, inicijativi sveučilišne savjetnice za kvalitetu i Odbora za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

Osnivanje Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: Centar) predstavlja proširenje integrativne funkcije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Elaborat sadrži cjelovitu analizu pretpostavki i uvjeta, organizacijski ustroj, kadrovske potencijale, prostorne uvjete, opremu i financijske aspekte osnivanja Centra.

Strategija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2011. – 2020. razvojni je dokument osječkog Sveučilišta koji određuje razvoj Sveučilišta u sljedećem desetljeću. Dokument sadrži dugoročni plan i program razvitka Sveučilišta od 2011. do 2020. godine u kojem se definiraju strateški ciljevi u sveučilišnim djelatnostima: nastavnom procesu i visokom obrazovanju te studentima, znanosti i znanstvenoistraživačkom radu, međunarodnoj i međusveučilišnoj suradnji, doprinos Sveučilišta u okruženju u kojem djeluje, ljudskim i materijalnim resursima i posebice obnovi i izgradnji Sveučilišta.

Strateški ciljevi definirani su u dugoročnom desetogodišnjem razdoblju kojim su utvrđene smjernice razvoja Sveučilišta te mogućnost ostvarenja strateških ciljeva u srednjoročnom razdoblju od 2011. do 2016. godine. U posebnom poglavlju utvrđena je provedba strategije prema utvrđenim strateškim ciljevima s jasno definiranim zadacima te ustrojbenim jedinicama Sveučilišta kao i osobama koje su zadužene za provedbu i izvršenje.

U nastavi i visokom obrazovanju utvrđen je strateški cilj kako slijedi:

„Ostvariti u potpunosti zakonske odrednice visokog obrazovanja i to kroz nastavni proces uz podizanje razine kvalitete studija u sva tri ciklusa obrazovanja: preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj (doktorskoj i specijalističkoj) razini i omogućiti obrazovanje visoko profesionalnih stručnjaka s prepoznatljivim akademskim profilima za potrebe tržišta rada u regiji i europskom okruženju. Sveučilište treba biti poželjno mjesto studiranja.“

Slijedom navedenog strateškog cilja utvrđeni su zadaci u nastavi u visokom obrazovanju i jedan od zadataka je ustrojavanje Sveučilišnog centra za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete obrazovanja do 2014. godine.

2. ZAKONSKE PRETPOSTAVKE ZA OSNIVANJE SVEUČILIŠNOG CENTRA ZA UNAPRJEĐENJE I OSIGURANJE KVLITETE VISOKOG OBRAZOVANJA

2.1. Institucionalni okvir

Djelovanje Sveučilišta određeno je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Statutom Sveučilišta uređeno je ustrojstvo, djelatnost i poslovanje Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ovlasti i način odlučivanja sveučilišnih tijela, način ustrojavanja i izvođenja sveučilišnih studija, status nastavnika, suradnika, znanstvenika i drugih zaposlenika, status studenata i druga pitanja značajna za Sveučilište, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Sveučilište ima svojstvo pravne osobe sa statusom javne ustanove i upisuje se u registar ustanova pri Trgovačkom sudu u Osijeku te u Upisnik visokih učilišta i Upisnik znanstvenih organizacija, koje vodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Naziv Sveučilišta je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na hrvatskom jeziku i na latinskom jeziku Universitas Studiorum Josephi Georgii Strossmayer Osijekensis. Osnivač i nositelj osnivačkih prava Sveučilišta je Republika Hrvatska.

Sveučilište je javno visoko učilište koje ustrojava i izvodi znanstveno, umjetničko i razvojno istraživanje, posebice ostvarivanje znanstvenih programa od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku, umjetničko stvaralaštvo i stručni rad te na njima utemeljeno preddiplomsko, diplomsko i poslijediplomsko obrazovanje. Svoje zadaće Sveučilište ostvaruje u skladu s potrebama zajednice u kojoj djeluje.

Svrha Sveučilišta proizlazi iz sadržaja osnovnih djelatnosti Sveučilišta utvrđenih Statutom Sveučilišta:

- visokoškolsko obrazovanje,
- ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih preddiplomskih, integriranih preddiplomskih i diplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija te stručnih studija,
- ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih interdisciplinarnih studija,
- ustrojavanje i izvođenje programa stručnog usavršavanja u okviru cjeloživotnog obrazovanja,
- istraživanje i eksperimentalni razvoj u području prirodnih znanosti, tehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva i biotehničkih znanosti,
- istraživanje u području društvenih znanosti, humanističkih znanosti te području umjetnosti,
- obavljanje znanstvenog i visokostručnog rada uz uvjete utvrđene posebnim propisima,
- izdavačka, knjižnična i informatička djelatnost za potrebe nastave, znanstvenog i stručnog rada,
- izrada stručnih mišljenja i vještačenja.

Misija Sveučilišta je sustavno promicanje visokog obrazovanja zasnovanog na znanstvenom istraživanju i umjetničkom stvaralaštvu, kao i obrazovanju studenta u svrhu unaprjeđenja spoznaje, ostvarivanja interesa države i društva te poštivanje i afirmacije ljudskih prava. Sveučilište svoju misiju obavlja u interakciji s društvenom zajednicom, promičući socijalni utjecaj vlastite obrazovane, znanstvene i umjetničke djelatnosti.

2.2. Status i ustroj Sveučilišta u akademskoj 2011/2012. godini

Status Sveučilišta određen je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Statutom Sveučilišta.

„Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku je javno visoko učilište i obrazovna ustanova koja povezivanjem znanstvenog istraživanja, umjetničkoga stvaralaštva, studija i nastave razvija znanost, struku i umjetnost, priprema studente za obavljanje profesionalnih djelatnosti na temelju znanstvenih spoznaja i metoda, kao i umjetničkih vrijednosti, obrazuje znanstveni i umjetnički podmladak, sudjeluje u ostvarivanju društvenih interesa studenata te promiče međunarodnu, posebice europsku, suradnju u visokom obrazovanju te znanstvenoj i umjetničkoj djelatnosti. O ispunjavanju svojih zadaća, posebno u izgradnji hrvatske nacionalne kulture, Sveučilište u Osijeku obavještava javnost najmanje jednom godišnje. Sveučilište osigurava unutaraju i vanjsku mobilnost studenata i nastavnika, racionalno korištenje ljudskih i materijalnih resursa, razvoj multidisciplinarnih studija te nadzor i stalni rast kvalitete, kao i konkurentnosti nastavnoga, znanstvenoga, umjetničkog i stručnog rada te razvija jedinstveni informacijski i knjižnični sustav.“

Ustroj Sveučilišta određen je Statutom Sveučilišta.

Ustroj Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u akademskoj 2011./2012. godini

Tablica 1.

Redni broj	Znanstveno-nastavne/umjetničko-nastavne sastavnice Sveučilišta	Sastavnice Sveučilišta
	Fakulteti	Infrastrukturne ustanove i trgovačko društvo
1.	Ekonomski fakultet u Osijeku	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
2.	Elektrotehnički fakultet Osijek	Studentski centar u Osijeku
3.	Filozofski fakultet Osijek	Studentski centar u Slavanskom Brodu
4.	Građevinski fakultet Osijek	Tehnolojsko-razvojni centar Osijek d.o.o.
5.	Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu	
6.	Medicinski fakultet Osijek	
7.	Poljoprivredni fakultet u Osijeku	
8.	Pravni fakultet Osijek	
9.	Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek	
10.	Strojarski fakultet u Slavanskom Brodu	
11.	Učiteljski fakultet u Osijeku	
	Ukupno: 11 fakulteta	Ukupno: 3 infrastrukturne ustanove 1 trgovačko društvo

Elaborat o opravdanosti osnutka i načinu ustroja Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja

	Sveučilišni odjeli	
1.	Odjel za biologiju	
2.	Odjel za fiziku	
3.	Odjel za kemiju	
4.	Odjel za matematiku	
5.	Odjel za kulturologiju	
	Ukupno: 5 sveučilišna odjela	
	Umjetničko-nastavana sastavnica	
1.	Umjetnička akademija u Osijeku	
	Ukupno: 1 akademija	
	SVEUKUPNO SVEUČILIŠTE	SVEUKUPNO SVEUČILIŠTE
	16 znanstveno-nastavnih sastavnica	3 infrastrukturne ustanove
	1 umjetnička-nastavna sastavnica	1 trgovačko društvo

Prema pregledu ustroja Sveučilišta u tablici 1. vidljivo je da je u sastavu Sveučilišta 21 sastavnica od toga 16 znanstveno-nastavnih sastavnica, 1 umjetničko-nastavna sastavnica te 3 sveučilišne ustanove i 1 trgovačko društvo.

Osječko Sveučilište je mješovitog tipa i u svom ustroju ima 11 fakulteta, 1 Umjetničku akademiju i 5 sveučilišnih odjela.

Pregled sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija u akademskoj 2011./2012. godini na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama

Tablica 2.

Redni broj	Znanstveno-nastavna/ umjetničko nastavna sastavnica	Broj preddiplomskih studija i smjerova	Broj diplomskih studija i smjerova
1.	Ekonomski fakultet	7 studija	5 studija s 3 smjera
2.	Elektrotehnički fakultet	2 studija	2 studija s 2 smjera
3.	Filozofski fakultet	9 studija	10 studija s 8 smjerova
4.	Građevinski fakultet	1 studij	1 studij s 3 smjera
5.	Medicinski fakultet	2 studij	1 studij
5.	Poljoprivredni fakultet	1 studij sa 5 Smjerova	7 studija sa 9 smjerova
6.	Prehrambeno-tehnološki fakultet	1 studij	3 studija
7.	Strojarski fakultet	1 studij sa 4 smjera	1 studij s 4 smjera
8.	Učiteljski fakultet	1 studij	1 studij
9.	Umjetnička akademija	5 studija	5 studija
10.	Odjel za biologiju	1 studij	2 studija
11.	Odjel za fiziku	1 studij	1
12.	Odjel za kemiju	1 studij	1
13.	Odjel za matematiku	1 studij	1 studij s 4 smjera
14.	Odjel za kulturologiju	1 sa 3 smjera	1 sa 3 smjera
SVEUKUPNO SVEUČILISTE 14 znanstveno-nastavnih sastavnica (8 fakulteta+5 odjela) 1 umjetničko-nastavna sastavnica		35 preddiplomskih studija s 12 smjerova	42 diplomska studija s 36 smjerova

Pregled sveučilišnih integriranih preddiplomskih i diplomskih studija u akademskoj 2011./2012. godini na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama

Tablica 3.

Redni broj	Znanstveno-nastavna i umjetničko nastavna sastavnica	Broj integriranih studija
1.	Medicinski fakultet	1
2.	Pravni fakultet	1
3.	Učiteljski fakultet	1
4.	Odjel za matematiku	1
5.	Katolički bogoslovni fakultet	1
SVEUKUPNO 5		5 integriranih studija

Prema pregledima sveučilišnih studija u tablici 2. i 3. evidentno je da se na 17 znanstveno-nastavnih sastavnica i 1 Umjetničkoj akademiji ukupno izvodi 82 sveučilišna studija, od toga 35 preddiplomskih s 12 smjerova te 42 diplomska s 36 smjerova i 5 integriranih preddiplomskih i diplomskih studija.

Pregled broja sveučilišnih studija (preddiplomskih, diplomskih i integriranih) prema znanstvenim i umjetničkim područjima na znanstveno-nastavnim/umjetničkim sastavnicama u akademskoj 2011./2012. godini

Tablica 4.

ZNASTVENO PODRUČJE/ SASTAVNICA	VRSTA STUDIJA		
	PREDDIPLOMSKI	DIPLOMSKI	INTEGRIRANI
PRIRODNE ZNANOSTI	4	5	1
ODJEL ZA BIOLOGIJU	1	2	0
ODJEL ZA FIZIKU	1	1	0
ODJEL ZA KEMIJU	1	1	0
ODJEL ZA MATEMATIKU	1	1	1
TEHNIČKE ZNANOSTI	4	4	0
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET	2	2	0
GRAĐEVINSKI FAKULTET	1	1	0
STROJARSKI FAKULTET	1	1	0
BIOMICINA I ZDRAVSTVO	2	1	1
MEDICINSKI FAKULTET	2	1	1
BIOTEHNIČKE ZNANOSTI	2	10	0
POLJOPRIVREDNI FAKULTET	1	7	0
PREHRAMBENO- TEHNOLOŠKI	1	3	0
DRUŠTVENE ZNANOSTI	8	6	2
EKONOMSKI FAKULTET	7	5	0
PRAVNI FAKULTET	0	0	1
UČITELJSKI FAKULTET	1	1	1
HUMANISTIČKE ZNANOSTI	9	10	1
FILOZOFSKI FAKULTET	9	10	
KATOLIČKI BOGOSLOVNI	0	0	1
UMETNIČKO PODRUČJE	5	5	0
UMJETNIČKA AKADEMIJA	5	5	0
INTERDISCIPLINARNO PODRUČJE ZNANOSTI	1	1	0
ODJEL ZA KULTUROLOGIJU	1	1	0
UKUPNO SVEUČILIŠTE	35	42	5

Prema tablici 4. vidljivo je da se najveći broj preddiplomskih studija izvodi u znanstvenom području humanističkih znanosti (26%), slijede preddiplomski studiji iz znanstvenog područja društvenih znanosti (23%), umjetničkog područja (14%), zatim studiji iz područja prirodnih i tehničkih znanosti (11%) te studiji iz biomedicine i zdravstva

Pregled stručnih studija u akademskoj 2011/2012. godini

Tablica .5.

Redni broj	Znanstveno-nastavna sastavnica	Naziv stručnog studija
1.	Ekonomski fakultet	Računovodstvo Trgovina
2.	Elektrotehnički fakultet	Elektrotehnika-smjerovi: ○ Elektroenergetika ○ Automatika ○ Informatika
3.	Građevinski fakultet	Građevinarstvo; smjer: opći;
4.	Poljoprivredni fakultet	Agrarno poduzetništvo Bilinogojstvo-smjerovi: ○ Ratarstvo ○ Hortikultura Mehanizacija u poljoprivredi Zootehnika;
5	Pravni fakultet	Upravni studij
	Ukupno 5	9 studija

Pregled broja stručnih studija prema znanstvenim područjima na znanstveno-nastavnim sastavnicama u akademskoj 2011./2012. godini

Tablica 6.

Redni broj	Znanstveno područje/ Znanstveno-nastavna sastavnica	Broj stručnih studije
1.	TEHNIČKE ZNANOSTI	2
	Elektrotehnički fakultet	1
	Građevinski fakultet	1
2.	BIOTEHNIČKE ZNANOSTI	4
	Poljoprivredni fakultet	4
3.	DRUŠTVENE ZNANOSTI	3
	Ekonomski fakultet	2
	Pravni fakultet	1
	SVEUKUPNO 3 znanstvena područja 5 znanstveno-nastavnih sastavnica	9 stručnih studija

Na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta izvodi se ukupno 9 stručnih studija od kojih je najveći broj u znanstvenom području biotehničkih znanosti (45%), slijede studiji u znanstvenom području društvenih znanosti (33%) te studiji u znanstvenom području tehničkih znanosti (22%).

**Pregled ukupnog broja zaposlenika
na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2011./2012.**

Tablica 7.

Red. broj	Znanstveno-nastavna/umjetničko-nastavna sastavnica	Nastavnici i suradnici	Stručni suradnici	Laboranti i tehničari	Stručno-administ. osoblje	Tehničko i pomoćno osoblje	Ukupno
1.	Ekonomski fakultet	63	0	0	23	10	96
2.	Elektrotehnički fakultet	82	7	12	24	15	133
3.	Filozofski fakultet	125	0	0	25	13	163
4.	Građevinski fakultet	63	1	5	18	9	95
5.	Katolički bogoslovni fak. + studentski dom	25	0	0	10	8	43
6.	Medicinski fakultet	157	2	8	24	9	196
7.	Poljoprivredni fakultet	143	17	17	24	24	208
8.	Pravni fakultet	49	0	0	20	12	81
9.	Prehrambeno-tehnološki f.	60	5	13	15	10	98
10.	Strojarski fakultet	46	3	2	15	8	71
11.	Učiteljski fakultet	62	0	0	16	5	83
12.	Umjetnička akademija	47	0	1	19	7	74
13.	Odjel za biologiju	37	5	2	10	5	54
14.	Odjel za fiziku	16	0	1	6	2	25
15.	Odjel za kemiju	18	2	4	8	4	34
16.	Odjel za matematiku	29	0	0	11	3	43
17.	Odjel za kulturologiju	17	1	1	12	4	34
18.	Rektorat	0	0	0	30	13	43
	SVEUKUPNO SVEUČILIŠTE	1037	43	66	310	161	1574

Tablica 7.1.

Nastavnici i suradnici	UKUPNO
Znanstveno-nastavna, nastavna, suradnička i stručna zvanja	1037
Laboranti i tehnički suradnici	
Viši laboranti, laboranti, viši tehnički suradnici i tehnički suradnici	66
SVEUKUPNO U NASTAVI	1103
Nenastavno osoblje	
Stručno-administrativno osoblje	310
Tehničko i pomoćno osoblje	161
SVEUKUPNO NENASTAVNO OSOBLJE	471
SVEUKUPNO ZAPOSLENIKA	1574

**Pregled broja znanstvenika, nastavnika i suradnika
na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2011./2012.**

Tablica 8.

Znanstveno-nastavna/umjetničko-nastavna sastavnica	Redoviti profesor	Izvanredni profesor	Docent	Viši predavač	Predavač	Profesor visoke škole	Viši lektor	Lektor	Viši asistent	Asistent	Viši stručni suradnik	Stručni suradnik	UKUPNO
Ekonomski fakultet	25	5	6	5	0	0	0	0	3	19		0	63
Elektrotehnički fakultet	10	5	17	6	3	1	0	0	4	29		7	82
Filozofski fakultet	16	16	30	4	2	0	6	0	17	34		0	125
Građevinski fakultet	10	11	6	10	3	0	0	0	3	19		1	63
Katolički bogoslovni fakultet	1	5	7	1	1	0	0	0	1	9		0	25
Medicinski fakultet	31	39	36	1	5	0	0	0	8	33		2	155
Poljoprivredni fakultet	53	13	23	11	0	0	0	0	8	18	11	6	143
Pravni fakultet	8	11	9	5	0	0	0	0	2	14		0	49
Prehrambeno tehnološki	14	12	14	2	0	0	0	0	3	10	1	4	60
Strojarski fakultet	16	4	6	4	0	0	0	0	1	12	3	0	46
Učiteljski fakultet	3	9	9	6	1	1	0	1	4	28		0	62
Umjetnička akademija	3	3	15	3	7	0	0	0	3	13		0	47
Odjel za biologiju	3	5	5	0	0	0	0	0	2	17	2	3	37
Odjel za fiziku	1	3	4	0	3	0	0	0	1	4		0	16
Odjel za kemiju	1	1	4	0	0	0	0	0	6	4	0	2	18
Odjel za matematiku	4	4	8	1	0	0	0	0	3	9		0	29
Odjel za kulturologiju	1	1	2	2	1				1	8		1	17
SVEUKUPNO	200	147	201	61	26	2	6	1	70	280	17	26	1037

Prema Pregledu zaposlenika te nastavnika i suradnika u tablicama 8. i 9. evidentno je da je na Sveučilištu zaposleno 1574 zaposlenika od toga 1037 nastavnika i suradnika. U znanstveno-nastavnim zvanjima je 548 nastavnika, u nastavnim zvanjima 96 nastavnika, u suradničkom zvanju viši asistent i asistent je 350 suradnika i 43 osobe u stručnim zvanjima.

2.3. Pravna utemeljenost osnivanja Centra

Zakonske odredbe:

Člankom 54. stavkom 2. određeno je:

„ Sveučilište, kao sastavnice (podružnice, ustanove ili pravne osobe) može imati fakultete, umjetničku akademiju, sveučilišne odjele, sveučilišne institute te druge sastavnice, i to: studentske centre, knjižnice, zaklade, fondacije, udruge, zdravstvene ustanove, tehnologijske centre, informatičke, kulturne i sportske te ostale sastavnice (ustanove ili trgovačka društva) koji služe zadovoljavanju potreba studenata i Sveučilišta.“

Statutarne odredbe:

Člankom 24. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku određeno je:

„Sveučilište osniva znanstven, informatičke, tehnologijske, sportske i druge sveučilišne centre kao svoje sastavnice, koji su podružnice Sveučilišta.

Sveučilišne centre osniva i ukida Senat.

Unutarnji ustroj Sveučilišnog centra, tijela i ovlasti te ostala pitanja uređuju se aktom o osnivanju i općim aktom Sveučilišnog centra.“

Člankom 203. i 204. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku određeno je:

„Unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja provodi Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: Centar)

Centar je podružnica Sveučilišta i osniva se Odlukom Senata na prijedlog rektora.

Centar djeluje kao jedinstveni sveučilišni centar za praćenje kvalitete visokog obrazovanja.

Znanstveno-nastavne i umjetničko-nastavne sastavnice imaju svoju ustrojbenu jedinicu (službu, ured i sl.) za praćenje osiguranja kvalitete u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima.

Ustrojbene jedinice za osiguranje kvalitete na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama povezane su sa Sveučilišnim centrom za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete koji koordinira njihov rad.

Centar obavlja poslove vezane za sustav upravljanja i unaprjeđenja kvalitete sustava visokog obrazovanja.

Centar koordinira rad ustrojbenih jedinica za osiguranje kvalitete na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama.

Centar prati kvalitetu studija koji obuhvaća praćenje cijelog studijskog programa za sva tri ciklusa obrazovanja: preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij; praćenje kvalitete izvođenja nastave; provodi

istraživanje i anketiranje studenata i nastavnika o izvođenju nastave, nastavnim sadržajima, literaturi, uvođenje novih pristupa i oblika izvođenja nastave, ispitima, kompetencijama, komunikaciji s nastavnicima, informiranosti studenata o studijskom programu, utjecaju studenta na sadržaj studijskih programa, izvođenja nastave te radno opterećenje studenta-ECTS.

Centar provodi sustavnu analizu načina provjere znanja, polaganja ispita, uspješnost studiranja, analiza mobilnosti studenta u okviru sveučilišta i izvan Sveučilišta.“

Odredbe Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Odredbom članka 5. Pravilnika određeno je:

“Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Centar) je sastavnica Sveučilišta i osniva se odlukom Senata Sveučilišta.

Centar djeluje kao jedinstveni sveučilišni centar za praćenje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja, koji je povezan sa ustrojbenim jedinicama znanstveno-nastavnih sastavnica i koordinira njihov rad.

Unutarnji ustroj Centra, tijela i ovlasti te ostala pitanja uređuju se aktom o osnivanju i općim aktom Sveučilišnog centra.”

Člankom 6. 7. i 8. utvrđena je nadležnost Centra:

“Zadaća Centra je stvaranje mreže za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu i integriranje Sveučilišta u nacionalnu mrežu za unaprjeđenje kvalitete.

Centar pokreće i koordinira inicijative i provedbu razvojnih programa u svrhu kontinuiranog osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.

Centar utvrđuje karakteristične indikatore kvalitete i organizira njihovo sustavno praćenje.

Centar potiče i organizira rasprave o kvaliteti, širenje kulture kvalitete u akademskoj i neakademskoj javnosti.

Centar definira standarde i kriterije kvalitetnog funkcioniranja znanstveno- nastavnih sastavnica Sveučilišta, posebice:

- **razvija postupke internog i eksternog vrednovanja te metode za istraživanje različitih aspekata kvalitete obrazovanja**
- **provodi analize i prikupljanje informacija o kvaliteti od svih sastavnica Sveučilišta**
- **istražuje uzroke nekvalitetnog, neefikasnog i predugog studiranja**
- **osigurava povratne informacije od strane studenata i usmjerava njihove sugestije, prijedloge i kritike**
- **potiče i organizira stručno usavršavanje nastavnika, suradnika, rukovoditelja i administrativnog osoblja u području kvalitete.**

- **izrađuje Priručnik o kvaliteti koji se primjenjuje na svim znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta**

Centar surađuje sa svim ustrojbenim jedinicama Sveučilišta koje vode, usklađuju poslove ustroja, izvedbe i razvoja studija na Sveučilištu.

U programe Centra uključuju se studenti. Centar izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti kojeg predstavlja Odboru. Centar djeluje u skladu s planom nakon što ga Senat Sveučilišta usvoji. Centar podnosi izvješće o svom radu Odboru najmanje jednom godišnje.”

Slijedom navedenih zakonskih i statutarnih odredbi te odredbi Pravilnika vidljiva je pravna utemeljenost osnivanja Centra.

3. KRATKI POVIJESNI PREGLED OSNIVAČA CENTRA

305. godina visokog školstva

Osijek (povijesni latinski naziv Essekinum; mađarski Eszek, njem, Essegg) grad je na rijeci Dravi, sjedište Osječko-baranjske županije te najveći grad na području istočne Hrvatske, a s ponosom ističemo, i sveučilišni grad. Osječka barokna Tvrđa izgrađena je na početku 18 stoljeća na osnovama turskog Osijeka i to je spomenička baština iznimne vrijednosti ne samo u Hrvatskoj već i u srednjoj Europi. Skladan spoj vojne utvrde i pravilno organiziranog gradskog života, prožet s elementima vjerskog i duhovnog života, koji se rijetko susreće i u svjetskoj kulturnoj baštini baroknog razdoblja. Danas je Tvrđa zaštićena kulturno-spomenička cjelina. Upravo u Tvrđi započinje povijest visokog školstva u Osijeku, prije gotovo tri stoljeća i to 1707. godine kada je Osijeku osnovana prva visokoškolska ustanova i to prva bogoslovna visoka škola, koja je započela svoj redoviti rad školske 1707/1708. godine kao Studium Psilosophicum Essekini, trogodišnji visokoškolski studij, odnosno učilište filozofije. Druga bogoslovna visoka škola osnovana je u također u Osijeku 1724. godine kao Studium Theologicum Essekini. Obje visoke škole uzdignute su 22. siječnja 1735. godine odlukom povjerenika franjevačkog reda Josipa ab Ebore na stupanj generalnih visokoškolskih učilišta prvog razreda: Studium Generelae Theologicum primae Classis tj. na zavodsku visoku školu najvišega fakultetskog stupnja s pripravnim odjelom za filozofiju. Ova dva visoka učilišta obrazovala su visokoškoloovane bogoslove i srednjoškolske profesore za rad u klasičnim gimnazijama. Na filozofskom studiju u Osijeku apsolviralo je oko 150 studenta i oko 300 na teološkom studiju. Značaj ovih prvih visokih učilišta u Osijeku je izniman doprinos hrvatskom jeziku i književnosti te širenju humanističkog obrazovanja i poznavanju jezika i književnosti starih klasika.

Dijecezansko bogoslovno učilište Biskupijskog sjemeništa u Đakovu osnovao je utemeljitelj Sjemeništa, đakovački biskup Antun Mandić 1806 godine. Prvo je otvoren dvogodišnji studij filozofije, a kasnije i dvogodišnji studij teologije. Danas Katolički bogoslovni fakultet nastavlja tradiciju studija filozofije i teologije u nadbiskupskom gradu Đakovu dugu više od dva stoljeća.

Novija povijest visokog školstva na ovim prostorima započinje 1959. godine kada je Ekonomski fakultet iz Zagreba, uz suglasnost zagrebačkog Sveučilišta, osnovao Centar za izvanredni studij u Osijeku kao dislocirani studij Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Prve visoke škole započinju svoj rad 1960. godine i to osnivanjem Više ekonomske škole u Osijeku te Visoke poljoprivredne škole u Osijeku, kao prve visokoškolska institucije na području Istočne Hrvatske. Već sljedeće 1961. godine je zbog velikih potreba za visokoobrazovnim kadrom na području Istočne Hrvatske, otvara se Pedagoška akademija u Osijeku i Slavonskom Brodu, Pravni fakultet u Zagrebu osniva Centar za izvanredni studij prava u Osijeku, te se osniva Viša tehnička škola u Slavonskom Brodu i Viša ekonomska škola u Vukovaru. Isto tako valja istaknuti da 1961. godine Viša ekonomska škola prerasta u Ekonomski fakultet u Osijeku, a 1963. osniva se Studentski centar u Osijeku, 1967. godine osniva se Centar za studij proizvodnog

strojarstva u Slavonskom Brodu kao dislocirani studij Visoke tehničke škole u Slavonskom Brodu i Više ekonomska škola u Vukovaru, a prije 31. godinu, i to 1969. izgrađen je Studentski dom u Osijeku. Isto tako valja istaknuti da se 1970. godine visoko školstvo na području Istočne Hrvatske sve više razvija te je osnovan prehrambeno-tehnološki smjer na Poljoprivrednom fakultetu, uz postojeći ratarski i stočarski. U Osijeku se 1971. godine upisuju prvi redoviti studenti na Odjelu Više građevinske škole iz Zagreba, 1972. godine osnovana je Viša komercijalna škola u Slavonskom Brodu, a 1973. godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, započinje s radom i studij prava u Osijeku.

37. akademskih godina osječkog Sveučilišta

U ovom je sažetom prikazu istaknut razvitak visokog školstava do 1975. godine kada je pokrenuta inicijativa za osnivanje Sveučilišta u Osijeku te valja istaći da je 26. ožujka 1975. godine Hrvatski Sabor donio Odluku o davanju suglasnosti za osnivanje Sveučilišta u Osijeku, a dva mjeseca kasnije, 31. svibnja 1975. godine, potpisan je Sporazum o osnivanju Sveučilišta u Osijeku, a potpisnici su bili: Ekonomski fakultet, Poljoprivredno-prehrambenotehnološki fakultet, Poljoprivredni institut, Fakultet strojarstva i brodogradnje iz Zagreba za studij strojarstva u Slavonskom Brodu, Pedagoška akademija u Osijeku, Muzička akademija u Zagrebu za Odjel glazbe u Osijeku, Gradska knjižnica i Povijesni arhiv u Osijeku. Stoga 31. svibnja obilježavamo kao dan osnivanja Sveučilišta. U ovom prikazu valja istaći još nekoliko značajnih godina u povijesti Sveučilišta: 1975. godine osnovan je Pravni fakultet u Osijeku; 1976. godine osnovan je Prehrambeno tehnološki fakultet; 1977. Pedagoški fakultet; 1979. godinu i osnivanje Strojarskog fakulteta u Slavonskom Brodu te osnivanje Studija medicine u Osijeku, kao dislociranog studija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; 1982. godine osnovan je Fakultet građevinskih znanosti, a 1990. godine studij elektrotehnike prerastao je u Elektrotehnički fakultet. U povijesnom pregledu Sveučilišta valja istaknuti da od 1990. godine Sveučilište u svom nazivu nosi ime biskupa Josipa Jurja Strossmayera, hrvatskog političara, prosvjetitelja, velikog mecene i jedne od najutjecajnijih osoba na prijelazu 19. u 20 stoljeće i iznimno značajne osobe za hrvatsku i europsku kulturu. Sveučilište u Osijeku jedino je hrvatsko Sveučilište koje je teško stradalo u Domovinskom ratu, poginula su 24 osječka studenta i 5 sveučilišnih nastavnika. Uz velike materijalne štete, koje u pretrpjeli fakulteti i sveučilišne ustanove, treba posebno istaknuti da su dva naša fakulteta: Poljoprivredni i Prehrambeno-tehnološki ostali bez svojih fakultetskih zgrada. U novijoj povijesti Sveučilišta valja istaknuti da je 1995. godine osnovan Studentski centar u Slavonskom Brodu, 1998. osnovani su; Medicinski fakultet i Visoka Učiteljska škola, 1999. godine Odjel za matematiku, 2002. godine Tehnologijsko-razvojni centar kao trgovačko društvo Sveučilišta, Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka. Tehnologijsko-razvojni centar u Osijeku je društvo s ograničenom odgovornošću za promicanje novih tehnologija, inovacija i poduzetništva i uspostavljanje suradnje znanosti i gospodarstva radi uključivanja znanstvenika u gospodarski razvitak. U prošlom desetljeću, u akademskoj

2004/2005. godini osnovani su: Umjetnička akademija, sveučilišni odjeli: biologije i fizike; u akademskoj 2005./2006. godini Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu i Odjel za kemiju, te Visoka učiteljska škola prerasta u Učiteljski fakultet. U akademskoj 2009/2010. godini osnovan je prvi sveučilišni odjel u interdisciplinarnom području društvenih i humanističkih znanosti - Odjel za kulturologiju i u akademskoj 2010/2011. godini prva Doktorska škola u interdisciplinarnom području društvenih i humanističkih znanosti na osječkom Sveučilištu. U listopadu 2011. godine otvoren je novi Studentski dom u Đakovu.

4. KRATKI POVIJESNI PREGLED SUSTAVA ZA KVALITETU

Kronologija aktivnosti u području kvalitete obrazovanja na sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Aktivnosti tijekom 2000. godine

Pojam kvalitete studiranja pojavljuje se u dokumentaciji Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prvi put krajem 1999. godine. U veljači 2000. godine pokrenuta je rasprava o uspješnosti studiranja na našem sveučilištu i o čimbenicima koji na nju utječu. Temelj rasprave bio je elaborat „*Uspješnost studiranja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*“. Cilj analize bio je objasniti razloge niske prolaznosti studenata na višu godinu studija i objasniti razloge produljenog trajanja studiranja.

Elaborat je obuhvatio devet fakulteta Sveučilišta, a smjernice koje je pratio bile su:

- prolaznost (% prijelaza na višu godinu studija)
- postotak pohađanja nastave
- realizacija nastave
- transparentnost ispitnih rokova za cijelu godinu
- broj izlazaka na ispite
- prolaznost na ispitima
- postojanje konzultacija
- dostupnost literature
- mogućnost polaganja ispita kod više nastavnika
- problemi održavanja vježbi (prostor, oprema).

Kao zaključak, u elaboratu se predlažu mjere poboljšanja kvalitete studiranja:

- pravovremeno i sadržajno informiranje srednjoškolaca o sadržajima studija
- prilagođavanje nastavnih planova i programa srednjih škola nastavku visokoškolskog obrazovanja
- jasno definiranje cilja i perspektive obrazovanja
- kroz razredbeni postupak doći do kvalitetnih studenata
- razvijanje veće suradnje između nastavnika, asistenata i studenata
- osiguravanje optimalnog prostora i opreme
- pružiti mogućnost polaganja istog ispita kod više profesora
- omogućiti parcijalno polaganje ispita, naročito kod dvo-semestralnih i više-semestralnih predmeta

Na sjednici Sveučilišnog senata od 18. prosinca 2000. godine Rektorica Sveučilišta tražila je očitovanje dekana o elaboratu o uspješnosti i problemima uspješnosti studiranja. Zaključak rasprave o uspješnosti studiranja upućivao je na potrebu cjelovite analize uspješnosti studiranja kao i mjere poboljšanja. Takvu analizu trebali su provesti svi fakulteti kako bi se stvorio temelj za elaborat Prodekanskog kolegija o uspješnosti

studiranja. Istom je prigodom donesena odluka o osnivanju Etičkog povjerenstva čiji bi zadatak bila izrada prijedloga kodeksa nastavničke etike i prijedloga kodeksa ponašanja studenata.

Aktivnosti tijekom 2001. godine

Na sastanku Prodekanskog kolegija od 15. siječnja 2001. godine istaknuto je da nema cjelovitih brojčanih pokazatelja o kvaliteti i uspješnosti studiranja te su predložene općenite mjere poboljšanja kvalitete, zajedničke svim sastavnicama:

- izraditi vodič kroz studij (dostupan prije i prilikom upisa)
- poticati aktivno sudjelovanje studenata u nastavi
- omogućiti polaganje ispita kod dva nastavnika
- omogućiti parcijalno polaganje ispita
- održavati redovite konzultacije
- uvesti mentorsko praćenje studenata
- osigurati bolju opremljenost knjižnica
- stimulirati pisanje udžbenika
- zadržati kriterije pri upisu u više godine studija.

Na sjednici Senata od 17. prosinca 2001. godine naznačeno je da je Sveučilište u Osijeku 2001. godine postalo članom Europske sveučilišne udruge (EUA) te da EUA i njezine članice potvrđuju važnost kvalitete u visokom obrazovanju i podržavaju korake prema širenju europskog prostora visokog obrazovanja i reformi nastavnih programa. Kao prvi korak ka podizanju kvalitete studiranja planiralo se uvođenje ECTS sustava (pilot projekti uvođenja ECTS bili su Ekonomski fakultet i Odjel za matematiku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku).

Aktivnosti od 2002. do 2004. godine

Sveučilište u Osijeku (uključeno šest članova) sudjelovalo je, zajedno sa sveučilištima u Zagrebu, Rijeci i Splitu, od 2002. do 2004. godine u provedbi TEMPUS 2001. *Development of Quality Assurance System in HE (QUASYS)* projekta. Iz završnog izvješća QUASYS projekta (15. kolovoz 2004. godine) vidljivo je da su na Sveučilištu u Zagrebu i Sveučilištu u Rijeci „...implementirani napredni sustavi upravljanja kvalitetom...“ dok su na Sveučilištu u Osijeku i Splitu „...prihvaćene strategije za upravljanje kvalitetom i provedeni osnovni koraci za implementaciju tog sustava...“.

Na sjednici Senata od 13. travnja 2004. godine prihvaćen je prijedlog provođenja analize stavova o vlastitom studiju studenata Sveučilišta u Osijeku. Prijedlog se temeljio na ponudi Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, Centra za istraživanje i razvoj obrazovanja, na čelu s prof. dr. sc. Petrom Bezinovićem. Slična analiza provedena je 2001. godine na Sveučilištu u Rijeci i rezultati su dali osnovu za utemeljenu raspravu o vlastitim prednostima, nedostacima i potrebnim promjenama.

U okviru Službe za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju u rujnu 2004. godine je u Rektoratu Sveučilišta zaposlena jedna stručna suradnica za poslove osiguranja kvalitete.

Aktivnosti tijekom 2005. godine

Na sjednici Senata od 11. travnja 2005. godine analizirani su rezultati istraživanja provedenog pod vodstvom prof. Bezinovića tijekom svibnja 2004. godine. Neke od smjernica koje je definiralo istraživanje su:

- uspostaviti sustav redovite procjene, praćenja i unaprjeđivanja kvalitete,
- sve institucije su dužne razraditi specifične strategije, programe i postupke za kvalitetne promjene,
- jačati suradničke odnose nastavnika i studenata, podizati kvalitetu komunikacije,
- unaprjeđivati kvalitetu nastave poticanjem aktivnog i suradničkog učenja,
- bolje informirati studente o detaljima studija, njihovim pravima i obvezama
- uspostaviti redovito praćenje napredovanja svakog studenta, otklanjati uzroke akademskog neuspjeha i odustajanja od studija i
- definirati etički kodeks ponašanja na Sveučilištu.

Dekani svih fakulteta Sveučilišta usmeno su se očitovali na rezultate istraživanja, obvezujući se na detaljniju analizu situacije do rujna 2005. godine.

U rujnu 2005. godine projektni tim Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, na čelu s voditeljicom doc. dr. sc. Sanjom Lončar-Vicković, prijavio je na natječaj Nacionalne zaklade za znanost (naziv natječaja „*Izgradnja institucionalnih jedinica kvalitete u RH*“) prijedlog projekta „*Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*“.

Projekt je u potpunosti odobren u prosincu 2005. godine, s predviđenim početkom u siječnju 2006. godine. Inicijalna prezentacija projekta održana je krajem 2005. godine u Rektoratu Sveučilišta.

Aktivnosti tijekom 2006. godine

Početkom 2006. godine u Službi za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta zaposlena je administrativna tajnica za poslove osiguranja kvalitete.

Od siječnja do prosinca 2006. godine provodile su se različite aktivnosti vezane uz projekt „*Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*“. Cilj projekta bila je priprema sustava unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja

Strossmayera u Osijeku, a korisnici projekta su studenti, nastavnici, uprava i službe Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te šira zajednica.

U siječnju 2006. godine izrađen je strateški plan sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu, osnovan je Odbor za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu kao i povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete pri svim sastavnicama Sveučilišta.

Jedinstvena sveučilišna studentska anketa pokrenuta je u okviru uspostavljanja sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete studiranja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a osnovni razlog njenog pokretanja je dobivanje informacija o kvaliteti studiranja iz studentske vizure.

U siječnju 2006. godine definiran je jedinstveni anketni obrazac za studentsku evaluaciju nastavnika na razini Sveučilišta. Tijekom ožujka i travnja izvršene su pripreme i provedena je Anketa na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta. Unos podataka, obrada i analiza Ankete finalizirani su u srpnju 2006. godine, a rezultati su prezentirani upravi Sveučilišta, dekanima fakulteta, nastavnicima i studentima u listopadu i studenom 2006. godine. Sadržaj i oblik anketnog obrasca rezultat je kompilacije srodnih studentskih anketa s različitih svjetskih, europskih i hrvatskih sveučilišta. Cilj je pri tom bio definirati standard koji će, bez većih izmjena, poslužiti minimalno tri godine i tako omogućiti kontinuitet provedbe Ankete i usporedbu dobivenih podataka.

Tijekom ožujka i travnja 2006. godine provedena je analiza kvalitete obrazovanja na Sveučilištu u Osijeku mjerenjem vrijednosti odabranih indikatora kvalitete¹ (atraktivnost studija, dužina studiranja, prolaznost na ispitima, prosječna ocjena, postotak prijelaza na višu godinu, broj diplomiranih studenata u godini, upis poslijediplomskog studija, zapošljavanje poslije studija). Priprema ove aktivnosti izvršena je u okviru radionice za voditelje studentskih službi u ožujku, a detaljna analiza podataka završena je u svibnju. U okviru analize postojećeg stanja provedena je tijekom ožujka i travnja 2006. godine SWOT analiza na svim fakultetima, definirani su indikatori kvalitete obrazovnog procesa i prikupljene su vrijednosti odabranih osam indikatora za zadnjih pet godina na svim sastavnicama Sveučilišta.

Na Senatu Sveučilišta je 23. rujna 2006. godine prihvaćen Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Tijekom listopada 2006. godine održane su tri radionice za članove povjerenstava za kvalitetu na sastavnicama Sveučilišta, za nastavnike i studente. Tematika radionica bila je prezentacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu, diskusija o rezultatima studentske

¹ Indikatori kvalitete su vrijednosti koje su značajne za ocjenu rada akademske ustanove i pomoću kojih se može izmjeriti kvaliteta njenog rada.

ankete, orijentacijsko-motivacijski praktikum za studente prve godine studija te usporedba hrvatskih sveučilišta (*benchmarking*).

U okviru projekta „Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“ u prosincu 2006. godine izdana je publikacija *"Pregled aktivnosti na projektu Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku"*.

S ciljem boljeg informiranja i diseminacije informacija o sustavu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, tijekom siječnja 2006. godine postavljena je web stranica www.unios.hr/kvaliteta, u veljači je održana konferencija za tisak posvećena strategiji i ustroju sustava u Rektoratu Sveučilišta, a tijekom ožujka održana je prezentacija sustava akademskoj zajednici na Ekonomskom fakultetu. U više navrata (siječanj, srpanj, listopad 2006. godine) rezultati projekta prikazivani su na Senatu Sveučilišta.

Aktivnosti tijekom 2007. godine

U okviru projekta „Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“ izdana je publikacija *"Vodič kroz sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku"* (srpanj 2007.).

"Vodič kroz sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku" služi djelatnicima Sveučilišta kao pregledni dokument u kojem su navedeni osnovni elementi strukture sustava kvalitete, osnovni dokumenti i redovne aktivnosti sustava. Vodič služi jednostavnijem snalaženju u sustavu osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Prikazuje se strategija i ustroj sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete te tijela koja se bave provedbom sustava na razini Sveučilišta i znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavne sastavnice. Na kraju Vodiča priloženi su godišnji akcijski plan i temeljni dokumenti sustava (Pravilnik i postupci).

Voditeljica i članice projektnog tima sudjelovale su u izradi publikacije *"Kvaliteta u visokom obrazovanju"* koju je Nacionalna zaklada za znanost predstavila na radionici u Stubičkim toplicama u travnju 2007. godine.

Senat Sveučilišta donio je 23. travnja 2007. godine odluku o imenovanju savjetnice za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete obrazovanja Sveučilišta.

U svibnju 2007. godine održana je radionica za voditelje studentskih službi na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s temom praćenja i evidentiranja indikatora kvalitete na osječkom Sveučilištu. Voditelji studentskih službi aktivno su sudjelovali u radionici sa primjedbama i prijedlozima vezanim uz dosadašnje evidentiranje pokazatelja kvalitete. Usvojen je konačan izgled tablica za

evidentiranje pokazatelja kvalitete i dane su upute o načinu praćenja i evidentiranja indikatora.

Nakon posjeta savjetnice za kvalitetu i djelatnica Ureda za kvalitetu svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta (svibanj 2007.) kao i temeljem izvještaja znanstveno-nastavnih sastavnica utvrđeno je kako sastavnice osječkog Sveučilišta aktivno sudjeluju u unaprjeđenju sustava kvalitete obrazovanja na brojne načine (sastavnice dodatno anketiraju studente, na brojnim sastavnicama osnovan je Alumni klub, neke sastavnice aktivne su u popularizaciji struke na nižim razinama obrazovanja i u široj javnosti). U cilju proširenja komunikacijskih kanala za studente na više sastavnica su aktivni studentski i fakultetski časopisi, a na nekoliko sastavnica izražena je i potreba za dodatnom edukacijom nastavnika (s naglaskom na nastavnike s manje pedagoškog iskustva i asistente).

Tim s osječkog Sveučilišta prijavio je u rujnu 2007. godine prijedlog jednogodišnjeg projekta „Sustavni pristup uvođenju ishoda učenja u obrazovanje studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“ na natječaj Nacionalne zaklade za znanost pod nazivom *Ishodi učenja*. Projekt je naše Sveučilište, kao jedno od samo tri ustanove u Hrvatskoj, dobilo, a realizacija projekta pod akronimom SUPER UNIOS krenula je u siječnju 2008. godine.

2007. godine prvi puta se krenulo s digitaliziranom pripremom, podrškom, provedbom i obradom rezultata Jedinstvene sveučilišne studentske ankete. Obrazac Ankete u manjem je dijelu korigiran na osnovu primjedbi i prijedloga pristiglih od strane znanstveno-nastavnih sastavnica.

Aktivnosti tijekom 2008. godine

Projekt SUPER UNIOS „Sustavni pristup uvođenju ishoda učenja u obrazovanje studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“ realiziran je u razdoblju od siječnja 2008. do veljače 2009. godine na inicijativu Nacionalne zaklade za znanost (NZZ).

Jednogodišnji projekt SUPER UNIOS projekt je kontinuiteta koji na temeljima postojeće strukture sustava za osiguranje unaprjeđenje kvalitete obrazovanja nastoji definirati i promovirati mjesto ishoda učenja u akademskom obrazovanju na osječkom Sveučilištu. Uloga ishoda učenja u akademskom obrazovanju na osječkom Sveučilištu definirana je kroz institucijsku strategiju i organizacijsku strukturu koja će podržavati sustavno uvođenje ishoda.

Tijekom projekta članovi projektnog tima educirani su za osposobljavanje nastavnika za definiranje i mjerenje ishoda učenja, a na svim fakultetima održane su radionice o ishodima učenja koje trebaju postati osnova programa sustavnog i kontinuiranog educiranja nastavnika. Osim nastavnika, ovaj projekt u definiranje poželjnih ishoda učenja uključio je i studente (radionica za studente i studentska tribina) i poslodavce. Kroz projekt je održano više edukativnih radionica za nastavnike (listopad i

studeni 2008. godine) i studente (travanj 2008. godine). Radionica *Train the trainers* za članove projektnog tima održana u ožujku 2008. godine, a vodio ju je dr. sc. Sergij Gabršček.

O funkcioniranju sustava kvalitete kontinuirano se diseminiraju informacije putem interneta, prezentacijama na Senatu (ožujak 2008. godine) i Odboru za kvalitetu (veljača 2008. godine), priopćenjima za tisak i dr.

Edukacija i umreženost dionika sustava u sustav kvalitete visokog školstva u Hrvatskoj postiže se sudjelovanjem u seminarima i radionicama CARDS 2003 projekta za ustrojavanje Agencije za visoko obrazovanje.

Sastavnice Sveučilišta provode i druge aktivnosti unaprjeđenja kvalitete studiranja: osnivanje ureda ili odjeljaka za osiguranje kvalitete i potporu studentima, organizacija dodatne pedagoške edukacije nastavnika, provedba ankete o usavršavanju nastavnika i praćenju studenata, analiza mentorstva i nacrt dužnosti, prava i ostalih funkcija mentora, anketa diplomiranih studenata i poslodavaca o usklađenosti programa i načina studiranja s potrebama u praksi, organiziranje izvannastavnih aktivnosti za studente, organizacija dodatne i fakultativne edukacije studenata u području temeljnih predmeta (prije provedbe razredbenih ispita i tijekom studija), sustav informiranja studenata o ulozi i značaju planiranja karijere i osobnoj odgovornosti za rast i razvoj profesionalnih kompetencija, osnivanje Alumni klubova, osiguranje kvalitete studiranja studenata s poteškoćama, duhovna izgradnja studenta, analiza zapošljavanja studenata i drugo.

Provedba Jedinствene sveučilišne studentske ankete i izgled anketnih obrazaca detaljno su pripremljeni tijekom sastanaka i višestrukih kontakata rektorice, glavne tajnice, prorektora za nastavu, savjetnice za kvalitetu, Odbora i Ureda za kvalitetu te povjerenstava za kvalitetu u razdoblju od svibnja do studenog 2008. godine. Anketa je prvi puta na većini sastavnica (13 od 15 na kojima se u protekloj akademskoj godini održavala preddiplomska nastava) provedena digitalno, a u Anketi je sudjelovao 2051 student. Izradu potrebnih programa, provedbu i obradu podataka iz Ankete su, uz koordinaciju savjetnice i Ureda za kvalitetu, obavili djelatnici Elektrotehničkog fakulteta.

U Anketi su sudjelovali studenti druge i treće godine studija (tzv. Bolonjci), a evaluirali su predmete, nastavnike i asistente koje su slušali u prethodnoj akademskoj godini.

Struktura i broj pitanja u obrascu temeljeni su na Anketi iz 2006. godine, a definitivni izgled anketnog obrasca definirali su predstavnici znanstveno-nastavnih sastavnica i studentskih organizacija u Odboru za kvalitetu Sveučilišta.

Podaci o vrijednostima indikatora kvalitete prikupljali su se i 2008. godine i na taj način predstavljaju osnovu za definiranje trendova kako na razini sastavnica tako i na razini Sveučilišta.

Aktivnosti tijekom 2009. godine

Završna prezentacija projekta „Sustavni pristup uvođenju ishoda učenja u obrazovanje studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“ održana je 26. siječnja 2009. godine, a predstavljena je i na sjednici Odbora za kvalitetu 16. travnja 2009. godine.

Ciljevi projekta bili su promovirati mjesto ishoda učenja u visokom obrazovanju na osječkom Sveučilištu, prilagoditi proces studiranja potrebama studenata, podići razinu kvalitete i izvrsnost nastavnika, osmisliti strategiju za uvođenje ishoda učenja, stvoriti organizacijsku strukturu (timovi za ishode učenja na svakoj sastavnici Sveučilišta). Pozitivni vidovi ovog projekta očituju se u aktivnom sudjelovanju više od 500 dionika u sustavu visokog obrazovanja – uprave Sveučilišta i uprava sastavnica Sveučilišta, studenata, nastavnika, poslodavaca u području knjižničarstva i građevinarstva, članova Društva građevinskih inženjera Osijek i Centra za poduzetništvo Osijek.

U travnju 2009. godine u Uredu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja zaposlena je stručna suradnica za poslove osiguranja kvalitete.

U Rektoratu Sveučilišta u Osijeku u sklopu aktivnosti Tempus JEP projekta „ECAS – Establishing Career Advising Services at Croatian Universities“ (20. travnja 2009. godine) otvorena je Služba za profesionalno savjetovanje studenata. Profesionalno savjetovanje studenata dodatna je usluga i pomoć studentima kao ključnim čimbenicima obrazovnog sustava, a sve u cilju jačanja konkurentnosti Sveučilišta u Osijeku na hrvatskom i europskom prostoru visokog obrazovanja. Služba je prvenstveno usmjerena na studente završnih godina preddiplomskih i diplomskih studija, ali i na studente ostalih godina koji se žele na vrijeme pripremiti za svoj konkurentan nastup na tržištu rada. S druge pak strane Služba omogućava poslodavcima dobivanje kvalitetnog kadra s potrebnim kompetencijama te na taj način povezuje studente i poslodavce, odnosno sveučilište i gospodarstvo. Služba za profesionalno savjetovanje studenata djeluje u sklopu Ureda za kvalitetu i priprema studente za tržište rada pružanjem usluga individualnog savjetovanja, te organizira različite radionice.

Na Rektoratu Sveučilišta predstavljen je u dva navrata, tijekom travnja i svibnja 2009. godine, Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Jedinstvena Sveučilišna studentska anketa je 2009. godine u cijelosti provedena u elektronskom obliku na 15 znanstveno-nastavnih sastavnica i jednoj umjetničko-nastavnoj sastavnici Sveučilišta. Anketu je ispunilo 1.977 studenata prvenstveno s prve tri godine sveučilišnih i stručnih studija. Studenti su ispunili 30.258 anketnih obrazaca, a anketiranjem je obuhvaćeno 1.595 predmeta, 680 sveučilišnih nastavnika te 411 asistentata. Znatno je poboljšana i pripremljena ekstenzivna baza podataka o predmetima, nastavnicima i asistentima te je postignuta kvalitetnija i

opsežnija grafička prezentacija statističkih analiza. Podaci dobiveni Anketom prvi put su prezentirani na sjednici Senata Sveučilišta 26. listopada 2009. godine.

Aktivnosti tijekom 2010. godine

Kao rezultat rada na projektu SUPER UNIOS nastala je publikacija „*Ishodi učenja-priručnik za sveučilišne nastavnike*“, autorica prof. dr. sc. Sanje Lončar-Vicković i doc. dr. sc. Zlate Dolaček-Alduk. Priručnik se sastoji od dva dijela; u prvom dijelu su, uz ocrtavanje općih odrednica europskog i hrvatskog sustava visokog obrazovanja na početku 21. stoljeća, definirani pojmovi, postupci i modeli vezani uz primjenu ishoda učenja u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj i na osječkom Sveučilištu, a u drugom dijelu prikazani su materijali koji su pratili provedbu aktivnosti u okviru SUPER UNIOS projekta. Priručnik bi trebao poslužiti kao izvor različitih podataka i materijala nastalih na temelju istraživanja provedenih unutar projekta, a ujedno bi trebao predstavljati podršku nastavnicima u definiranju ishoda učenja na razini predmeta.

Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja održao je nekoliko sastanaka, radionica i predavanja (edukativno predavanje profesora Richarda Winna, zamjenika ravnatelja američke akreditacijske agencije *Western Association of Schools and Colleges*, na temu akreditacije američkih visokoškolskih institucija) s voditeljima ureda za kvalitetu znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavne sastavnice i s djelatnicima koji obavljaju poslove unaprjeđenja kvalitete na sastavnicama koje nemaju ustrojen Ured.

U sklopu 11. Međunarodnog Simpozija menadžera kvalitete - Kvaliteta, konkurentnost i održivost, održanog u ožujku 2010. godine (Sv. Martin na Muri), prezentiran je rad pod nazivom "*Razvoj sustava za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*".

U Jedinstvenoj sveučilišnoj studentskoj anketi koja je bila provedena u svibnju 2010. godine prvi su puta evaluirani predmeti, nastavnici i suradnici sa svih godina svih znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavne sastavnice. Anketu je ispunilo 4128 studenata (57 780 anketnih obrazaca), a u organizaciji i provedbi sudjelovao je Sveučilišni Odbor i Ured za kvalitetu, povjerenstva na sastavnicama i timovi s Filozofskog i Elektrotehničkog fakulteta osječkog Sveučilišta. Produženo vrijeme anketiranja, ponavljanje i dugotrajnija priprema, suradnja s Filozofskim fakultetom u formulaciji anketnih pitanja i aktivnije uključivanje Studentskog zbora (održavanje tribina na sastavnicama) u promociju Ankete, rezultiralo je poboljšanjem u vidu većeg postotka odaziva studenata (18,4 % u akademskoj 2008./2009. godini, 33,7 % u akademskoj 2009./2010. godini). Podaci dobiveni Anketom prezentirani su na sjednici Senata Sveučilišta 19. srpnja 2010. godine.

Aktivnosti tijekom 2011. godine

Ured za kvalitetu visokog obrazovanja proveo je nekoliko sastanaka s voditeljima ureda za kvalitetu sastavnica vezanih uz vanjsku neovisnu

periodičnu prosudbu sustava kvalitete (Audit) i razvoj hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO).

Na 12. Međunarodnom Simpoziju o kvaliteti – Kvalitetom do poslovne izvrsnosti, održanog u ožujku 2011. godine u Osijeku, predstavljen je rad *"Indikatori kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – prednosti, nedostaci i razvojne mogućnosti"*.

Rektorica Sveučilišta potpisala je 19. svibnja 2010. godine Deklaraciju o pristupanju Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o zapošljavanju istraživača (*"The European Charter for Researchers", "The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers"*) i time prihvatila inicijativu Europske komisije koja je 2005. godine usvojila ove dokumente s ciljem unaprjeđenja mogućnosti zapošljavanja i povećanja vrijednosti istraživačke karijere. Ured za kvalitetu je u listopadu 2011. godine pristupio usklađivanju istraživačke prakse osječkog Sveučilišta s načelima Povelje i Kodeksa. Ured za kvalitetu aktivno održava sastanke s prodekanima za znanost sastavnica Sveučilišta kao i s mlađim i starijim istraživačima svih sastavnica s ciljem izrade Interne analize i Akcijskog plana prema načelima Povelje i Kodeksa te dobivanja loga izvrsnosti Sveučilišta (*HR excellence in research*).

U 2011. godini postavljena je nova web stranica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s ciljem bolje preglednosti informacija i djelatnosti osječkog Sveučilišta.

Akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija u nadležnosti je Ureda za kvalitetu od akademske 2010./2011. godine.

Aktivnosti tijekom 2012. godine

Na 13. međunarodnom Simpoziju o kvaliteti „Kvaliteta i društvena odgovornost” u Solinu osječko Sveučilište nastupilo je s radom *"Uloga ishoda učenja u obrazovanju studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku"*.

Anketa se u 2012. godini provodila na svim sastavnicama Sveučilišta u periodu od 14. do 31. svibnja. Ispunjavajući Anketu studenti su procijenili zadovoljstvo kvalitetom nastave nastavnika i asistenata na svakom pojedinom kolegiju, te izvedbu kolegija u cjelini.

Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku imenovan je prvi puta 9. siječnja 2006. godine i brojao je 13 članova. Zadaci i nadležnost Odbora za kvalitetu određeni su Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na 4. sjednici u akademskoj 2011./2012. godini održanoj 2. travnja 2012. godine pod točkom 6. dnevnog reda, donio je odluku o imenovanju novog predsjednika i

novih članova Odbora za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

U pripremi je izrada integriranog Priručnika za kvalitetu osječkog Sveučilišta kojim bi se sustavno obuhvatile sve intenzivnije i opsežnije aktivnosti Odbora, Ureda, savjetnice i povjerenstava za kvalitetu svih sastavnica našeg Sveučilišta. Početak rada na priručniku i smjernice djelatnicima Rektorata vezanih uz njegovu izradu predstavljeni su tijekom travnja 2012. godine u Vijećnici Rektorata.

Tijekom svibnja 2012. godine savjetnica za kvalitetu i djelatnice Ureda za kvalitetu obišle su 16 znanstveno-nastavnih i jednu umjetničko-nastavnu sastavnicu Sveučilišta s ciljem uvida u stanje sustava kvalitete svake od sastavnica. Svrha održanih sastanaka bila je, između ostalog, pregled stanja i priprema za vanjsku neovisnu periodičnu prosudbu sustava kvalitete koja je na našem Sveučilištu predviđena za listopad 2012. godine. Teme sastanka bile su: strategija, misija i vizija sastavnice, definiranje ishoda učenja na razini predmeta, transparentnost sustava kvalitete – objava dokumentacije na web stranicama sastavnica, pregled popisa radova (članaka) koji se tiču kvalitete u visokoškolskom obrazovanju i drugo.

Tijekom svibnja 2012. godine intenzivirani su kontakti s Agencijom za znanost i visoko obrazovanje te drugim hrvatskim sveučilištima (Zagreb, Rijeka) sa svrhom razmjene iskustava.

4.1. Struktura sustava kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Dosadašnja struktura sustava kvalitete

Organizacijsku strukturu sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku čine: Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu, Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnoj sastavnici Sveučilišta, savjetnica za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete i Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete. Statutom Sveučilišta i Pravilnikom o ustrojstvu radnih mjesta predviđeno je osnivanje Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete kao podružnice Sveučilišta. Do konačnog ustrojavanja Centra njegove zadaće i dužnosti raspodjeljuju se između Odbora za kvalitetu i Ureda za kvalitetu na razini Sveučilišta.

Odbor za kvalitetu imenovan je 9. siječnja 2006. godine a upravlja sustavom kvalitete Sveučilišta, provodi strateško planiranje i donosi odluke o smjernicama i postupcima osiguranja i unaprjeđenja kvalitete, predlaže Rektorici i Senatu projekte i aktivnosti, osigurava djelotvornost postupka unaprjeđenja kvalitete i nadzire učinkovitost provedbe propisanih mehanizama za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnoj sastavnici Sveučilišta te o svom radu jednom godišnje podnosi Izvješće Senatu Sveučilišta.

Savjetnica za kvalitetu koordinira radom sudionika Sustava, inicira, planira i predlaže aktivnosti sustava Odboru za kvalitetu te, u suradnji s Uredom za kvalitetu, priprema i predlaže izvješća o radu sustava, promovira kulturu kvalitete na Sveučilištu i održava komunikaciju s drugim sveučilištima i državnim institucijama u području osiguravanja kvalitete.

Ured za kvalitetu predstavlja tehničku podršku i informacijsko središte sustava kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a povjerenstva za kvalitetu organiziraju, koordiniraju, provode i razvijaju postupke vrednovanja i osiguravanja, unaprjeđivanja i promicanja kvalitete² na razini znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavne sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Od proljeća 2010. godine Ured se nalazi u obnovljenim prostorima na novoj lokaciji u kampusu, Cara Hadrijana bb.

Strateški dokumenti na kojima se temelji sustav kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku su Statut Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – pročišćeni tekst, Odluka o

² Navedeni postupci uključuju: samoanalizu, razvijanje indikatora kvalitete, sudjelovanje studenata u praćenju kvalitete provedbe studija, istraživanje uspješnosti studiranja i uzroka nekvalitetnog, neefikasnog i predugog studiranja, istraživanje kompetencije nastavnog osoblja, usavršavanje sveučilišnih nastavnika (cjeloživotno obrazovanje), usavršavanje administrativnog i tehničkog osoblja i drugo.

izmjenama i dopunama Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od rujna 2010. godine, Odluka Rektorice o osnivanju Odbora za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 9. siječnja 2006. godine i Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 29. rujna 2006. godine. Ostali dokumenti sustava kvalitete Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku su *Vodič kroz sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete* (Osijek, 2007.) i *Ishodi učenja – priručnik za sveučilišne nastavnike* (Osijek, 2010.).

Strategija razvoja sustava kvalitete na osječkom Sveučilištu temelji se na provedbi redovitih aktivnosti sustava, koje su definirane u Akcijskom planu *Vodiča kroz sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete*, kontinuiranoj evaluaciji tih aktivnosti i planiranju novih, kao rezultat praćenja i unaprjeđenja djelovanja sustava kvalitete.

Akcijski plan sustava kvalitete na Sveučilištu definiran je u Vodiču na razini petogodišnjeg plana aktivnosti. Za svaku aktivnost je predložen ciklus, vrijeme održavanja i odgovornost za provedbu. Osnovne predviđene aktivnosti sustava su studentska evaluacija nastave i nastavnika, praćenje indikatora kvalitete, koordinacija sustava kvalitete (sastanci i radionice), izvješća dionika sustava kvalitete Odboru za kvalitetu i Senatu Sveučilišta te izrada i noveliranje dokumenata sustava.

5. RAZLOZI ZA OSNIVANJE CENTRA

Prijedlog unaprijeđene strukture sustava kvalitete

Nekoliko je razloga za unaprijeđenje funkcioniranja sustava kvalitete Sveučilišta osnivanjem Centra za kvalitetu. Prvo, to je kontinuirano povećanje broja i opsega aktivnosti sustava od njegovog uvođenja 2006. godine do danas. Drugo, to su povećani zahtjevi koje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Agencija za znanost i visoko obrazovanje svake godine stavlja pred hrvatska sveučilišta u području kvalitete obrazovanja. Treće, to je potreba za osiguranjem relativne neovisnosti ovog sustava od uprave Sveučilišta i sastavnica. Četvrto, ali ne najmanje važno, je trajna strateška usmjerenost našeg Sveučilišta ka unaprijeđenju kvalitete studiranja.

Sustavno bavljenje kvalitetom obrazovanja na Sveučilištu započelo je osnivanjem Odbora i povjerenstava za kvalitetu te usvajanjem Pravilnika sustava kvalitete tijekom 2006. godine. Redovite aktivnosti sustava, predviđene Akcijskim planom u Vodiču iz 2007. godine, uključivale su tada provođenje studentske ankete, prikupljanje i analizu indikatora kvalitete studiranja, izradu samoanalize i godišnjih izvješća o radu sustava te koordinaciju sudionika sustava. Danas svakodnevne aktivnosti, uz navedene, obuhvaćaju i rad Službe za profesionalno savjetovanje studenata, akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, provedbu edukativnih radionica (vanjski audit, Hrvatski kvalifikacijski okvir, ishodi učenja) i sudjelovanje u seminarima i radionicama u Hrvatskoj i izvan nje, izradu analiza i akcijskih planova i u području znanstvene izvrsnosti sveučilišta, prijavu i provedbu projekta u području kvalitete i ishoda učenja, suradnju s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, izradu publikacija i priručnika kvalitete i drugo. Koordinacija sustava kvalitete danas je znatno opsežniji posao nego što je to bio 2006. godine jer je narastao broj sudionika sustava kako u okviru Ureda za kvalitetu na Sveučilištu tako i na njegovim sastavnicama.

Sve su izraženiji i zahtjevi koje nam u području kvalitete postavljaju Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Agencija za znanost i visoko obrazovanje. Ove godine tako su prvi put pokrenuli vanjsko vrednovanje sustava kvalitete svih hrvatskih sveučilišta koje Sveučilište u Osijeku očekuje u listopadu 2012. Naše Sveučilište dosad je uvijek uspjele autonomno unaprijediti sustav kvalitete prateći razvoj ovih sustava u okruženju i Europi i ne čekajući pritisak Ministarstva i AZVO. Tako smo, kroz projekte Hrvatske (nekad Nacionalne) zaklade za znanost, sami inicirali uspostavljanje sustava kvalitete i pisanje osnovnih i pratećih dokumenata sustava, potaknuli smo edukaciju i rad na definiranju ishoda učenja na svim sastavnicama, a ove godine smo proširili naše aktivnosti izvan užeg područja kvalitete podučavanja ka kvaliteti u području znanstvene djelatnosti Sveučilišta. Oživljavanjem Centra za kvalitetu proaktivno bi djelovali u

smjeru poboljšanja sustava i ponovno bi preduhitрили planirane povećane zahtjeve Ministarstva i Agencije.

U zadnjih nekoliko mjeseci smo, uz poticaj i potporu AZVO, krenuli u promjene u sastavima Odbora i povjerenstava za kvalitetu, temeljenih na potrebi za odvajanjem sustava kvalitete od uprave Sveučilišta i sastavnica. Na sličan način bi i Centar za kvalitetu mogao osigurati veću neovisnost i transparentnost u djelovanju sustava kvalitete od Ureda za kvalitetu koji je u dosadašnjoj organizaciji funkcionirao kao jedna od službi Rektorata.

Važno je napomenuti da je u Strategiji Sveučilišta u Osijeku iz 2012. godine razvoj sustava kvalitete, podržan osnivanjem Centra za kvalitetu, naveden kao jedan od strateških ciljeva Sveučilišta, a među zadacima se navodi i izrada baza podataka studenata/potencijalnih posloprimaca te organizacija okruglih stolova i tribina za poslodavce i studente te Dana karijera na sveučilišnoj razini.

U proteklom petogodišnjem razdoblju evidentan je ustroj i razvoj sustava osiguranja i unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu, međutim u daljnjem razvoju potrebno je osigurati prostorne, financijske uvjete te visoko profesionalne stručnjake za praćenje kvalitete i vrednovanje novih studijskih programa na Sveučilištu. U Sveučilišnom kampusu za ustrojen je Sveučilišni ured za kvalitetu koji bi uz osiguranje financijskih sredstava prerastao u Sveučilišni centar za unapređivanje i osiguranje kvalitete obrazovanja.

Svrha osnivanja Sveučilišnog centra za unapređivanje i osiguranje kvalitete je unaprijediti i osigurati kvalitetu obrazovanja kako bi osječko Sveučilište bilo prepoznatljivo i konkurentno u europskom visokoškolskom prostoru. Sveučilišni centar se ustrojava na Sveučilištu i ima voditelja Centra odnosno u skladu s Pravilnikom o ustrojstvu radnih mjesta rektorata Sveučilišta: pomoćnika rektora za kvalitetu koji vodi Centar te visoko profesionalne stručnjake i prateću administraciju.

Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete obrazovanja djeluje kao jedinstveni sveučilišni centar za praćenje kvalitete obrazovanja na svim znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama.

Istovremeno potrebno je sustavno raditi na osiguranju vlastite kvalitete u okviru Sveučilišta i to na način da svaka znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna sastavnica ima svoju ustrojbenu jedinicu (službu, ured i sl.) za praćenje osiguranja kvalitete u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima. Ustrojbene jedinice za osiguranje kvalitete na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama povezane su sa Sveučilišnim centrom za unapređivanje i osiguranje kvalitete koji koordinira njihov rad. Od iznimnog je značaja praćenje kvalitete studija i to cijelog studijskog programa za sva tri ciklusa obrazovanja: preddiplomski, diplomski i poslijediplomski. Praćenje kvalitete studija obuhvaća praćenje kvalitete izvođenja nastave i to za svaki predmet ili modul, izvođenje cijelog studijskog programa.

6. USTROJ CENTRA

Centar se ustrojava Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na prijedlog Rektora Sveučilišta.

Centar je podružnica Sveučilišta u skladu sa Zakonom o ustanovama i Statutom Sveučilišta.

Unutarnji ustroj Centra, tijela i ovlasti te ostala pitanja uređuje sa aktom o osnivanju i općim aktom Centra.

Centar je podružnica Sveučilišta.

Tijela Centra su: Voditelj Centra i Vijeće Centra.

Voditelj Centra:

„Centar predstavlja i zastupa voditelj Centra i ima sva prava i obveze sukladno ovom Statutu i Pravilniku Centra.

Za voditelja Centra može biti izabran nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju docenta, izvanrednog ili redovitog profesora, koji ima ugovor o radu na Sveučilištu.

Voditelja na prijedlog Vijeća Centra imenuje i razrješava Senat.

Voditelj se imenuje na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može biti ponovo imenovana za voditelja najviše dva puta uzastopce.

Voditelj ima pravo poduzimati sve pravne radnje u ime i za račun Centra do iznosa od 300.000,00 kn uz suglasnost rektora.

Za pravne radnje iznad iznosa od 300.000,00 kn voditelju je potrebna suglasnost Senata.

Voditelj Odjela za svoj je rad odgovoran rektoru, stručnom vijeću Centra i Senatu.

Postupak predlaganja, imenovanja i razrješenja voditelja Centra, ovlasti i djelokrug rada poblize se uređuju Pravilnikom Centra.“

Vijeće Centra

„Stručno vijeće Centra je Vijeće Centra.

Sastav Vijeća, djelokrug i ovlasti Vijeća poblize se uređuju Pravilnikom Centra.“

Ustrojbene jedinice Centra:

U skladu s Pravilnikom o ustrojstvu radnih mjesta rektorata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku-pročišćeni tekst Centar ima sljedeće ustrojbene jedinice:

- **Odsjek za unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja**
- **Odsjek za planiranje i organizaciju stručnog usavršavanje nastavnika i stručno-administrativnog osoblja Sveučilišta**

Pravilnikom o ustrojstvu radnih mjesta rektorata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku utvrđena su sljedeća radna mjesta:

- 1. Voditelj Odsjeka za unaprjeđivanje kvaliteta obrazovanja**
- 2. Stručni suradnik za unaprjeđenje kvalitete**
- 3. Stručni savjetnik za kvalitetu**
- 4. Voditelj odsjeka za administrativne i opće poslove za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete obrazovanja**
- 5. Administrativni tajnik**

U postojećem Uredu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja zaposlena su dva zaposlenika, a prema Pravilniku predviđeno je 8 radnih mjesta koja će se realizirati s daljnjim razvojem Centra prema projekciji u sljedećih pet godina.

Ured je smješten u Sveučilišnom kampusu i otvoren je 18. svibnja 2010. godine.

7. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U Elaboratu o opravdanosti osnutka i načinu ustroja Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja prikazana je opravdanost osnutka i način ustrojavanja Centra.

U ovom Elaboratu u skladu sa Strategijom Sveučilišta utvrđeno je da postoji opravdana potreba za osnivanjem Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na osječkom Sveučilištu.

Isto tako je utvrđeno da postoje uvjeti za osnivanje Centra kao nove sastavnice osječkog Sveučilišta u skladu Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonom o ustanovama i Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Osnivanje Centra je u skladu sa Strategijom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i utvrđenim strateškim ciljem i zadacima u nastavi i visokom obrazovanju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Svrha osnivanja Sveučilišnog centra za unapređivanje i osiguranje kvalitete je unaprijediti i osigurati kvalitetu obrazovanja kako bi osječko Sveučilište bilo prepoznatljivo i konkurentno u europskom visokoškolskom prostoru.